

آیین‌نامه اجرایی کمیسیون بررسی موارد خاص استانی دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی مصوب ۱۳۸۷/۷/۲۷ وزیر علوم، تحقیقات و فناوری

مقدمه

بدین وسیله کمیسیون بررسی موارد خاص استانی دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی به نیابت از طرف کمیسیون مرکزی بررسی موارد خاص وزارت تشکیل می‌گردد تا با رعایت مفاد این آیین‌نامه فقط به وضعیت تحصیلی دانشجویانی که مورد خاص تشخیص داده می‌شوند رسیدگی و رأی نهایی صادر نماید.

ماده (۱) تعاریف

- ۱-۱- موارد خاص: به وضعیت دانشجویانی اطلاق می‌شود که جریان تحصیل آنان به عللی خارج از اراده و اختیار آنها با مشکل مواجه گردیده و رفع آن با مقررات و آیین‌نامه‌های موجود ممکن نیست.
- ۱-۲- مؤسسه: کلیه دانشگاه‌ها، مؤسسات آموزش عالی دولتی، غیردولتی و آموزشکده‌های فنی و حرفه‌ای استان.
- ۱-۳- کمیسیون استانی: کمیسیون بررسی موارد خاص استانی دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی.
- ۱-۴- کمیسیون مرکزی: کمیسیون مرکزی بررسی موارد خاص وزارت.

ماده ۲- وظایف و اختیارات کمیسیون استانی

کمیسیون استانی، مسؤول رسیدگی به مشکلات تحصیل دانشجویان و ارائه

راه حل منطقی برای پرونده‌هایی که بررسی بیشتر و قضاوت دقیق‌تر و همه‌جانبه نیاز دارد، می‌باشد. لذا مسایل مربوط به دانشجویان شاغل به تحصیل و محروم از تحصیل مؤسسات به دلایل آموزشی به صورت موردی و خاص، بررسی و در چارچوب اختیارات زیر تصمیم‌گیری می‌شود و رأی صادره کمیسیون استانی برای مؤسسات متعلق به پرونده لازم‌الاجرا می‌باشد.

الف) وظایف و اختیارات مربوط به دانشجویان دوره‌های کاردانی، کارشناسی و کارشناسی ارشد پیوسته؛

الف-۱) صدور اجازه ادامه تحصیل به دانشجویانی که با وجود رعایت مقررات آموزشی در شرف اخراج قرار گرفته‌اند، به شرط آنکه میانگین کل کمتر از ده نباشد.

تبصره - رعایت مقررات آموزشی برای دانشجویان دوره کارشناسی ارشد پیوسته در فاصله‌ای که به دوره کارشناسی ارشد می‌رسند ضروری است.

الف-۲) صدور اجازه انتقال موقت (مهمانی) یا انتقال دائم از یک دانشگاه به دانشگاه دیگر به دانشجویانی که براساس آیین‌نامه آموزشی موجود واجد شرایط انتقال نیستند (در صورت موافقت دانشگاه‌های مبدا و مقصد).

تبصره - انتقال دائم دانشجویان مؤسسات آموزش عالی غیردولتی - غیرانتفاعی، دانشگاه جامع علمی کاربردی و دانشگاه پیام‌نور به دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی دولتی و نیز انتقال دانشجویان نوبت دوم (دوره شبانه) به دوره روزانه مطلقاً ممنوع است. بالعکس کمیسیون استانی می‌تواند تقاضای انتقال دانشجویان از دوره روزانه به نوبت دوم، دانشگاه پیام‌نور و مؤسسات آموزش عالی غیردولتی - غیرانتفاعی را مورد بررسی قرار داده و درباره آن تصمیم‌گیری کند.

الف-۳) موافقت با افزایش سنوات تحصیلی دانشجویانی که حداکثر مدت مجاز تحصیل آنان برابر مقررات به پایان رسیده ولی ادامه تحصیل آنها از لحاظ سایر مقررات آموزشی مانعی نداشته باشد.

الف-۴) موافقت با بازگشت به تحصیل دانشجویانی که بدلائل موجه (با ارایه

مدرک مستدل) چند نیم‌سال برای انتخاب واحد و ادامه تحصیل مراجعه ننموده و مشکلی از لحاظ خدمت نظام وظیفه ندارند.

الف-۵) موافقت با مرخصی بدون احتساب در سنوات تحصیلی دانشجویانی که دارای مشکلات حاد خانوادگی هستند و یا با ارایه مدرک مستدل به بیماری حاد و مزمن مبتلا گردیده‌اند و یا خانم‌هایی که دوران بارداری و زایمان را سپری می‌نمایند و یا دانشجویانی که با تأیید بالاتری مقام دستگاه اجرایی ذی‌ربط به خدمات آنان برای حداکثر ۳ سال نیاز مبرم باشد.

الف-۶) موافقت با تغییر رشته دانشجویان از یک رشته به رشته‌ای دیگر در همان گروه آزمایشی و مقطع تحصیلی در صورتی که دانشجو توانایی ادامه تحصیل در رشته فعلی خود را از دست داده باشد با حفظ حداقل نمره آزمون سراسری رشته موردتقاضا در کل کشور در سهمیه مربوط.

الف-۷) موافقت با تغییر رشته دانشجویان از یک گروه آزمایشی به گروه آزمایشی دیگر در صورتی که دانشجو توانایی ادامه تحصیل در کلیه رشته‌های گروه آزمایشی خود را از دست داده باشد به شرط داشتن حداقل نسبت نمره آزمون سراسری رشته موردتقاضا در کل کشور در سهمیه مربوط.

ب) وظایف و اختیارات مربوط به دانشجویان دوره کارشناسی ارشد ناپیوسته؛
ب-۱) موافقت با افزایش سنوات تحصیلی دانشجویانی که حداکثر مدت مجاز تحصیل آنان برابر مقررات به پایان رسیده ولی از لحاظ سایر مقررات آموزشی مجاز به ادامه تحصیل هستند.

ب-۲) موافقت با مرخصی بدون احتساب در سنوات تحصیلی دانشجویانی که دارای مشکلات حاد خانوادگی هستند و یا با ارایه مدرک مستدل به بیماری حاد و مزمن مبتلا گردیده‌اند و یا خانم‌هایی که دوران بارداری و زایمان را سپری می‌نمایند و یا دانشجویانی که با تأیید بالاتری مقام دستگاه اجرایی ذی‌ربط به خدمات آنان برای حداکثر ۳ سال نیاز مبرم باشد.

ب-۳) موافقت با بازگشت به تحصیل دانشجویانی که بدلیل موجه (با ارایه

مدرک مستدل) چند نیم‌سال برای انتخاب واحد و ادامه تحصیل مراجعه نموده و مشکلی از لحاظ خدمت نظام وظیفه ندارند.

ب-۴) اجازه انتقال موقت یا دائم از یک دانشگاه به دانشگاه دیگر به دانشجویانی که براساس آیین‌نامه آموزشی موجود مجاز به انتقال نیستند (در صورت موافقت دانشگاه‌های مبداء و مقصد در موارد استثنایی و خاص).

تبصره- انتقال دائم دانشجویان مؤسسات آموزش عالی غیردولتی - غیرانتفاعی، دانشگاه جامع علمی کاربردی و دانشگاه پیام‌نور به دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی دولتی و نیز انتقال دانشجویان نوبت دوم به دوره روزانه مطلقاً ممنوع است. بالعکس کمیسیون استانی می‌تواند تقاضای انتقال دانشجویان از دوره روزانه به نوبت دوم، دانشگاه پیام‌نور و مؤسسات آموزش عالی غیردولتی - غیرانتفاعی را مورد بررسی قرار داده و درباره آن تصمیم‌گیری کند.

ج) در کلیه موارد اصول زیر باید رعایت شود:

- ج-۱) حفظ کیفیت آموزشی در حد متوسط گروه آموزشی به بالا؛
- ج-۲) حفظ حداقل واحد مقرر و میانگین لازم برای فراغت از تحصیل؛
- ج-۳) حفظ حداقل نمره قبولی در هر درس؛
- ج-۴) حفظ حداقل نمره آزمون و یا نسبت نمره آزمون سراسری برای تغییر رشته حسب مورد در کل کشور در سهمیه مربوط؛
- ج-۵) عدم تغییر مقطع تحصیلی از پایین‌تر به بالاتر؛
- ج-۶) عدم اجازه ادامه تحصیل به دانشجویان دوره کارشناسی ارشدی که بیش از حد مقرر مشروط شده‌اند.

ماده ۳- ترکیب اعضای کمیسیون استانی

۳-۱- رییس دانشگاه دولتی منتخب استان (با نظر معاونان دانشجویی و آموزشی وزارت) به‌عنوان رییس کمیسیون استانی؛

۳-۲- معاون آموزشی دانشگاه دولتی منتخب استان به‌عنوان نایب رییس کمیسیون استانی؛

- ۳-۳- معاون دانشجویی و فرهنگی دانشگاه دولتی منتخب استان به‌عنوان دبیر و سخنگوی کمیسیون استانی؛
- ۴-۳- معاونان آموزشی سایر دانشگاه‌های دولتی استان؛
- ۵-۳- مدیر امور دانشجویان شاهد و ایثارگر یکی از دانشگاه‌های استان؛
- ۶-۳- رییس دانشگاه پیام‌نور استان؛
- ۷-۳- رییس یکی از مؤسسات آموزش عالی غیردولتی - غیرانتفاعی به انتخاب رؤسای کلیه مؤسسات مذکور آن استان؛
- ۸-۳- معاونان دانشجویی و فرهنگی سایر دانشگاه‌های دولتی استان حسب مورد با دعوت دبیر کمیسیون استانی (بدون حق رأی).
- تبصره ۱-** حکم رییس کمیسیون استانی توسط معاون دانشجویی وزارت و سایر اعضا با پیشنهاد رییس کمیسیون و حکم معاون دانشجویی وزارت به مدت دو سال صادر می‌گردد.
- تبصره ۲-** عضویت مندرج در این ماده قابل واگذاری به شخص دیگری نمی‌باشد.

ماده ۴- نحوه تشکیل جلسات کمیسیون استانی

- ۱-۴- جلسات کمیسیون با حضور رییس (و در موارد استثنایی نایب رییس) و با شرکت دو سوم اعضا رسمیت می‌یابد و تصمیمات کمیسیون با رأی مثبت نصف به علاوه یک اعضای دایم کمیسیون معتبر می‌باشد.
- ۲-۴- جلسات کمیسیون استانی حداقل هر ماه یک‌بار و در صورت ضرورت بنا به تشخیص دبیر کمیسیون استانی به‌صورت فوق‌العاده تشکیل می‌شود.
- ۳-۴- دبیر کمیسیون پس از بررسی مقدماتی سوابق امر، موارد را جهت رسیدگی در کمیسیون مطرح می‌نماید.
- ۴-۴- صورت‌جلسات کمیسیون استانی با شرح وضعیت تحصیلی دانشجویان و دلایل خاص بودن آنها پس از امضای کلیه اعضای حاضر در جلسه به رییس دانشگاه تقدیم می‌گردد.

۴-۵- آرای صادره فقط پس از تأیید رییس کمیسیون و ابلاغ به دانشگاه محل تحصیل لازم‌الاجراست.

ماده ۵- نحوه ارجاع پرونده‌ها به کمیسیون استانی

کمیسیون وضعیت تحصیلی و درخواست‌هایی که فقط به یکی از دو طریق زیر ارجاع می‌گردد را مورد رسیدگی قرار می‌دهد:

۵-۱- تقاضای دانشجویانی که به تشخیص مدیر کل امور دانشجویان داخل وزارت، رییس کمیسیون استانی، دبیر کمیسیون استانی، یا رییس کمیسیون بررسی موارد خاص دانشگاه به کمیسیون استانی ارجاع گردد.

۵-۲- تقاضای دانشجویان مؤسساتی که دارای مجوز تشکیل کمیسیون بررسی موارد خاص نیستند پس از طرح در شورای آموزشی یا شورای تحصیلات تکمیلی مؤسسه و با امضای رییس یا معاون آموزشی مؤسسه به کمیسیون استانی ارجاع شود.

ماده ۶- گزارش به کمیسیون مرکزی

دبیر کمیسیون موظف است حداقل هر سه ماه یک‌بار گزارشی مکتوب از فعالیت‌ها و مصوبات را به همراه رونوشت صورت‌جلسات کمیسیون استانی به کمیسیون مرکزی مستقر در معاونت دانشجویی وزارت، ارسال نماید.

ماده ۷- موارد استثنایی

پرونده‌هایی که کمیسیون استانی تشخیص می‌دهد تا در کمیسیون مرکزی رسیدگی گردد، باید شامل وضعیت تحصیلی دانشجو حسب کاربرد مربوط به همراه سایر مدارک و پیشنهاد مشخص کمیسیون بوده و برای تصمیم‌گیری نهایی فقط با امضای رییس کمیسیون استانی به کمیسیون مرکزی ارسال گردد.

کمیسیون مرکزی موضوع و پیشنهاد را حداکثر طی دو ماه رسیدگی و اظهارنظر قطعی خواهد نمود. در صورت عدم ارسال پاسخ از سوی کمیسیون مرکزی پس از گذشت دو ماه از ارسال مدارک، پیشنهاد اولیه کمیسیون استانی (ارسال شده به کمیسیون مرکزی) تأیید تلقی و قابل اجرا می‌باشد.

تذکر- آرای کمیسیون مرکزی یا کمیسیون استانی برای کلیه دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی لازم‌الاجراست.

ماده ۸- نظارت و ارزیابی

عملکرد کمیسیون استانی از طرف وزارت به صورت سالیانه مورد ارزیابی قرار خواهد گرفت. در این ارزیابی چگونگی انجام امور جاری کمیسیون، پیشنهادات روان‌سازی امور و پیام‌رسانی خط‌مشی آموزش عالی، ایجاد وحدت رویه بین کلیه کمیسیون‌ها مورد بحث، بررسی و تبادل نظر قرار خواهد گرفت. ارزیابی عملکرد کمیسیون استانی توسط هیأت نظارت، بررسی و در صورت عدم رعایت اختیارات واگذار شده تصمیمات لازم جهت ادامه کار کمیسیون استانی توسط معاون دانشجویی وزارت اتخاذ خواهد شد.

ماده ۹- رسیدگی به اعتراضات

چنانچه دانشجویی نسبت به آرای صادره توسط کمیسیون استانی اعتراض داشته باشد ابتدا درخواست خود را به رییس کمیسیون استانی ارائه خواهد داد و در صورت عدم رسیدگی، دانشجو می‌تواند از طریق دفتر بازرسی و پاسخ‌گویی به شکایات وزارت تقاضای رسیدگی نماید.

ماده ۱۰- این آیین‌نامه در ده ماده، پنج تبصره و یک تذکر در تاریخ ۸۷/۷/۲۷ به تأیید وزیر علوم، تحقیقات و فناوری رسید و از تاریخ تصویب به مدت دو سال به صورت آزمایشی قابل اجرا می‌باشد.